

Vergaderjaar 2016–2017

28 165

Deelnemingenbeleid rijksoverheid

Nr. 259

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 november 2016

Graag informeer ik u over de uitkomst van het traject tot verkoop van de staatsdeelneming Koninklijke Nederlandse Munt (hierna: KNM). Ik heb uw kamer in april gemeld¹ dat de noodzaak ontbrak om muntproductie in staatshanden te houden en dat een marktverkenning voldoende aanknopingspunten gaf om KNM onder acceptabele voorwaarden te kunnen verkopen. Op 22 november zijn de aandelen van KNM aan Groep Heylen (hierna: Heylen) overgedragen. Daarmee krijgt KNM een private aandeelhouder die het bedrijf de noodzakelijke synergievoordelen en commerciële bewegingsruimte kan geven die wij als staatsaandeelhouder niet kunnen bieden. Heylen is met haar dochterbedrijf Royal Blanking actief op de markt van circulatiegeld en is een aandeelhouder waarmee aan KNM de productie van het Nederlandse muntgeld kan blijven worden toevertrouwd.

Verkoopproces

Na het algemeen overleg van 2 juni 2016 over mijn brief aangaande het voornemen om KNM te verkopen heb ik het verkoopproces gestart (Kamerstuk 28 165, nr. 253). Er hebben zich twintig geïnteresseerde partijen gemeld, waarvan er tien een indicatief bod hebben uitgebracht. Deze indicatieve biedingen gaven aanknopingspunten om met vier partijen verder te gaan, waarvan uiteindelijk twee partijen voldoende aanknopingspunten gaven om hen een boekenonderzoek te laten doen. Op basis daarvan hebben beide partijen een bindend bod uitgebracht. Heylen is uiteindelijk als meest geschikte koper uit dit proces gekomen.

Heylen is een Belgische investeerder in diverse ondernemingen en vastgoed in Nederland en België. Met haar dochterbedrijf Mauquoy Token Company en Royal Blanking is Heylen actief op de markt van rondellen voor circulatiemunten, tokens en souvenirmunten. Heylen heeft de ambitie om KNM uit te bouwen tot een significante speler in Europa. Het

¹ Kamerstuk 28 165, nr. 250 (kamerbrief).

vakwerk bij de productie van de Koninklijke onderscheidingen zal ongewijzigd worden voortgezet.

Verkoopstructuur

De aandelen van KNM worden voor € 0,67 mln. door Heylen overgenomen. Kort voor de overdracht van de aandelen zal KNM het bedrijfspand verkopen. KNM blijft voorlopig als huurder in dit pand zitten. Heylen is voornemens om de productie op termijn op een goedkopere locatie onder te brengen in de omgeving van Utrecht. Met de netto opbrengst van € 1,70 mln. uit de verkoop van het pand zal KNM de uitstaande lening van de Staat inclusief rente aflossen (€ 1,20 mln.) en een interim dividend aan de Staat uitkeren van € 0,50 mln. Om de transactie mogelijk te maken heeft de staat als verkopende partij ten behoeve van Heylen enkele garanties en vrijwaringen afgegeven voor financiële risico's, die zijn ontstaan in de periode voor de verkoop van KNM. Deze garanties en vrijwaringen zijn gemaximeerd tot een bedrag van € 0,67 mln. en beperkt in tijd tot 24 maanden na verkoop. Daarnaast is een garantie afgegeven voor het geval de belastingdienst eventuele naheffingen / navorderingen of boetes oplegt aan KNM, deze garantie is gemaximeerd tot een bedrag van € 2 mln.

De circulatiemunten en bijzondere munten voor Nederland worden door KNM geproduceerd uit hoofde van een muntcontract met de Nederlandse Staat. Dit contract is eind 2013 aangegaan en zou eind 2017 aflopen. Uit de marktverkenning bleek al dat verkoop van KNM alleen mogelijk zou zijn als de nieuwe eigenaar voldoende aanlooptijd zou krijgen richting een volgende aanbesteding van het Muntcontract. Daarom is dit contract bij de verkoop met twee jaar verlengd. Daarnaast is voor het verdienmodel van KNM ruimte gegeven om het aantal in een jaar uit te geven bijzondere munten, dat normaliter twee bedraagt, te verhogen tot maximaal vier.

Tijdens het algemeen overleg heeft uw Kamer mij twee aandachtspunten meegegeven. Een betrof het borgen in het muntcontract dat rondellen niet bij producenten worden ingekocht die tevens clustermunitie produceren. Het andere was dat de ceremoniële muntslag in de buurt van Utrecht mogelijk blijft. Aan beide punten wordt bij deze overname invulling gegeven.

Publieke belangen

Na de verkoop van KNM zal De Nederlandsche Bank (DNB) een belangrijke rol gaan vervullen om de publieke belangen in de markt voor chartale betaalmiddelen te borgen. Het toezicht op de productie van de Nederlandse circulatiemunten zal bij DNB worden belegd om te borgen dat er betrouwbaar en voldoende beschikbaar contant muntgeld is voor een onverstoord verloop van de chartale geldmarkt. Verder zal DNB de activiteiten ter bescherming van de euro tegen valsemunterij overnemen van KNM. De hiervoor benodigde regelgeving is thans in voorbereiding en zal per 1 januari 2017 in werking treden. Tot die tijd zal KNM de activiteiten blijven waarnemen.

Effecten op schatkist en rijksbegroting

Tabel 1: Opbrengst verkoop KNM impact Rijksbegroting

x € 1000	2016	2017	2018	2019	2020	cumulatief
<i>Schuld relevant (niet EMU-saldo relevant)</i>						
Aflossing lening incl. rente	1.203					1.203
Aandelen KNM	668					668
<i>generaal</i>						
Dividend KNM	497	0	0	0	0	497
<i>specifiek begroting IX</i>						
besparing muntcontract	393	393	393			1.179
Totaal	2.761	393	393	0	0	3.547

De totale opbrengst van de verkoop komt uit op € 3,55 mln. De aflossing van de uitstaande lening aan de staat en de overnamesom van de aandelen zijn niet relevant voor het uitgavenkader en het EMU saldo en loopt direct in de schuld (totaal € 1,87 mln.).

De meeropbrengst dat wordt uitgekeerd als dividend (€ 0,50 mln.) valt toe aan het generaal beeld (relevant voor EMU-saldo en uitgavenkader). Doordat er geen dividend meer was geraamd voor KNM zal er geen effect zijn voor de meerjarige raming van het dividend staatsdeelnemingen, maar alleen een eenmalige meevaller door het uitkeren van het dividend-ontvangst overnamesom.

De aanpassing van het muntcontract geeft een jaarlijkse besparing van € 0,40 mln. Ingeval getrokken wordt op de garanties en/of vrijwaringen zal conform de regels van de budgetdiscipline specifieke inpassing plaats vinden in het uitgavenkader bij het beleidsverantwoordelijke departement (Financiën). De opbrengsten die samenhangen met de verkoop van KNM zal – na finale afronding – bij Slotwet verwerkt worden.

Tot slot

KNM heeft een paar moeilijke jaren gehad met grote financiële problemen. Deze problemen zijn grotendeels achter de rug, mede doordat de staat een groot deel van haar oorspronkelijke vordering van € 17,1 mln op KNM heeft afgeboekt.²

Met de verkoop van de aandelen in KNM aan Heylen kan het bedrijf een nieuwe toekomst tegemoet treden. DNB is met haar ervaring bij de aanbesteding van bankbiljetten en haar huidige betrokkenheid bij muntcirculatie een betrouwbare en effectieve partij om de taken ter borging van het publiek belang van KNM over te nemen. Hiermee ligt een sterke basis voor de continuïteit van een onverstoord verloop van het betalingsverkeer voor wat betreft munten en een beter toekomstperspectief voor KNM.

De Staatssecretaris van Financiën,
E.D. Wiebes

² Kamerstuk 28 165, nr. 255 (kamerbrief).